

A.

abend การหยุดงานผิดปกติ

ย่อมาจาก **abnormal end of task** การที่เครื่องคอมพิวเตอร์หยุดการทำงานโดยไม่ได้รับคำสั่งให้หยุดมักจะเกิดขึ้นเนื่องจากความผิดพลาดในการใช้คำสั่งหรือความผิดปกติของเครื่อง

abort ยกเลิก

การยกเลิกโปรแกรม คำสั่ง หรือหยุดการทำงานของเครื่องในระหว่างการประมวลผลก่อนที่จะมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น การยกเลิกการทำงานทำได้โดยกดแป้นหลัก (Esc) หรือเป็นหยุดงาน (Break) ในบางโปรแกรมอาจมีข้อความแสดงสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ยกเลิกการทำงานก่อนที่จะมีสิ่งผิดปกติอื่นๆ เกิดขึ้นต่อไปอีก

acceptance test การทดสอบการยอมรับ

การสาธิตครั้งสุดท้ายของซอฟต์แวร์หรือฮาร์ดแวร์ใหม่ que แสดงถึงความสามารถและลักษณะพิเศษของผลิตภัณฑ์นั้น เมื่อบริษัททำการว่าจ้างนักวิเคราะห์ระบบหรือที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์มาทำงานให้การทดสอบการยอมรับจะเป็นงาน ขั้นสุดท้ายที่นักวิเคราะห์ระบบหรือที่ปรึกษาจะต้องทำเพื่อแสดงว่ามีความพึงพอใจกับผลิตภัณฑ์นั้นแล้ว

acronym คำย่อ

คำที่ประกอบขึ้นจากอักษรตัวแรกหรือกลุ่มตัวอักษรของคำที่นำมาจากคำอื่น เช่น ชื่อโปรแกรมภาษา BASIC มาจากคำเต็มของ **B**eginner's **A**ll-purpose **S**ymbolic **I**nstruction **C**ode หรือ **ACK** ย่อมาจากคำ **a**cknowledge เป็นต้น

add-in program โปรแกรมเพิ่มเติม

โปรแกรมที่มีการออกแบบมาเพื่อใส่ในโปรแกรมใช้งานและช่วยให้โปรแกรมใช้งานนั้นสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เช่น โปรแกรมอัลดัส แอดดิชันส์ (Aldus Additions) สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมอัลดัส เพจเมกเกอร์ 5 (Aldus PageMaker 5) ให้สามารถทำจุดสาร เรียงสลับหน้าเอกสาร ทำตัวอักษรนำสายตา ฯลฯ เป็นต้น ปัจจุบัน บริษัทผู้ผลิตซอฟต์แวร์รายใหญ่มักอนุญาตให้นักเขียนโปรแกรมรายย่อยเขียนโปรแกรมเพิ่มเติมและรวมเข้าไปใน โปรแกรมใช้งานนั้นเพื่อช่วยการทำงานของโปรแกรมหลักให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

add-on อุปกรณ์เสริม

อุปกรณ์ที่ต่อเข้ากับเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยให้ทำงานได้เร็วขึ้นกว่าเดิมหรือเป็นอุปกรณ์ที่ติดตั้งเพิ่มเติมภายหลัง เช่น แผ่นวงจรโมเด็ม หรือหน่วยขับซีดี-รอมที่มีได้ติดตั้งมาพร้อมกับเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ตอนแรก

address เลขที่อยู่

หมายเลขบอกตำแหน่งที่ตั้งของหน่วยความจำ ทุกๆ ไบต์ของหน่วยความจำและทุกๆ ส่วนวงของงานบันทึกแบบ แจ็งหรือ ซีดี-รอมจะมีเลขที่อยู่ของตัวเองเสมอ

algorithm ขั้นตอนวิธี, อัลกอริทึม

ชุดคำสั่งที่มีการเรียงลำดับขั้นตอนไว้อย่างดีด้วยกระบวนการด้านคณิตศาสตร์และตรรกะเพื่อการแก้ปัญหาใด ปัญหาหนึ่ง เป็นคำสั่งที่สั่งให้เป็นเกียรติแก่ แอลัน เคอร์ทิง กอริทิม ทิวริง (Alan The Gorithm Turing) ผู้พิสูจน์ว่าคำตอบที่ได้ จาก ผลการพิสูจน์ทางคณิตศาสตร์หรือปัญหาทางตรรกะสามารถตัดสินใจได้ด้วยชุดของขั้นตอนวิธีที่ถูกต้องขั้นตอนวิธีนี้เป็นการค้นหาคำตอบที่ถูกต้องให้กับปัญหาใดๆ โดยการแบ่งย่อยปัญหานั้นออกเป็นขั้นตอนง่ายๆ นอกจากนี้ ยังเป็นการใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคอมพิวเตอร์ได้ด้วย ตัวอย่างเช่น จะใช้ขั้นตอนวิธีกับแคชเพื่อตัดสินใจว่าข้อมูลใดควร จะแทนที่โดยข้อมูลที่กำลังมีเข้ามา ดังนี้ เป็นต้น

allocate จัดสรร

การจัดสรรหรือกำหนดเนื้อที่บางส่วนในหน่วยความจำเพื่อใช้ในการทำงานตั้งแต่ 2 โปรแกรมขึ้นไป เช่น เราอาจต้องการ แบ่งเนื้อที่ 60% เพื่อใช้ทำงานโปรแกรมหนึ่งและอีก 40% สำหรับอีกโปรแกรมหนึ่ง เป็นต้น ในไมโครซอฟต์ วินโดวส์ 95 จะใช้พีฟ เอดิเตอร์ (PIF Editor) ในการจัดจำนวนหน่วยความจำที่ต้องการเพื่อประกันว่าการทำงานของ โปรแกรมคอสที่นำมาใช้ในวินโดวส์จะทำงานได้อย่างดีที่สุด แต่ในระบบแม็กอินทอชสามารถใช้ไฟน์เดอร์ (Finder) เพื่อดูขนาดหน่วยความจำที่สมควรใช้และการจัดสรรหน่วยความจำในขณะนั้นให้แต่ละโปรแกรมได้ American National Standard Institute (ANSI) สถาบันมาตรฐานแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (แอนซี) องค์กรที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1918 เพื่อพัฒนาภาษาที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมให้เป็นมาตรฐาน องค์กรนี้ มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและมาตรฐานอุตสาหกรรมต่างๆ โดยยึดหลักการว่า มาตรฐานนั้นจะต้อง เป็นความเห็นชอบทั้งของผู้ผลิตและผู้ใช้ด้วย เช่น ภาษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาตรฐานตัวปรับต่อของอุปกรณ์ต่างๆ และ อุปกรณ์ทางการสื่อสาร โทรคมนาคม เป็นต้น

archive การเก็บถาวร

ใช้ได้ 3 ความหมาย ดังนี้

1. การเก็บแฟ้มไว้ในหน่วยความจำสำรองเพื่อป้องกันการสูญหายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้โดยเป็นการเก็บแบบ ถาวร แฟ้มที่เก็บไว้แบบนี้เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นแฟ้มสำรอง ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นกับแฟ้มจริง เราสามารถเรียกใช้ข้อมูล จากแฟ้มสำรองได้
2. การบีบอัดแฟ้มเพื่อให้มีเนื้อที่ในการเก็บแฟ้มเพิ่มมากขึ้น
3. สารบบแฟ้มในอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้โดยกฎเกณฑ์การถ่ายโอนแฟ้ม (FTP) หรือสารบบที่จัดไว้สำหรับเผยแพร่แก่ ประชาชนทั่วไป

ARPAnet อาร์พานेट

ข่ายงานบริเวณกว้าง (WAN) ที่จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1969 ด้วยเงินทุนของหน่วยงาน โครงการวิจัยก้าวหน้า (Advanced Research Project Agency : ARPA) อาร์พานेटใช้เป็นที่ทดลองสำหรับพัฒนาการ ของกฎเกณฑ์ควบคุมการส่งผ่านตามมาตรฐานอินเทอร์เน็ต (TCP/IP) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ทำให้อินเทอร์เน็ตใช้ได้เป็น ผลสำเร็จ จุดประสงค์ใหญ่ของอาร์พานेट คือ การเพิ่มศักยภาพทางการทหาร และความสามารถในการควบคุมการสื่อสาร ด้วยสื่อต่างๆ รวมถึงการสื่อสารผ่านดาว เทียมด้วย ถึงแม้ว่าอาร์พานेटจะสามารถบรรลุถึงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ตาม แต่ก็ ทำให้ผู้ก่อตั้งประหลาดใจเนื่องจากผู้ใช้ในอาร์พานेटส่วนมากจะนิยมใช้เครือข่ายในการสื่อสารติดต่อกันมากกว่า เช่น การ ใช้ในรูปแบบของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และกลุ่มสนทนา ในเริ่มแรกนั้น อาร์พานेटสามารถใช้ได้แต่เฉพาะสถาบันการ ค้นคว้าของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยที่มีสัญชาติทางการค้นคว้ากับกระทรวงกลาโหมเท่านั้น ในปี ค.ศ. 1983 อาร์พ

เน็ตได้แบ่งแยกออกเป็นข่ายงานทางด้านทหารที่มีระบบรักษาความปลอดภัยในระดับสูงเรียกว่า มิลเน็ต (Milnet) และอาร์พานเน็ตที่เป็นข่ายงานทางด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนา

artificial intelligence (AI) ปัญญาประดิษฐ์

วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ศาสตร์ที่พยายามทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถกระทำการต่างๆ ได้เหมือนมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ การพัฒนาปรับปรุง การคิดหาเหตุผล ฯลฯ เพื่อให้สามารถทำงานแทนมนุษย์ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ดู expert system ประกอบ

authoring language ภาษาการเขียนโปรแกรม

ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงที่ผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใช้ในการผลิตเนื้อหา เรื่อง หรือบทเรียน เป็นภาษาที่เขียนด้วยภาษาอังกฤษง่ายๆ ที่ออกแบบมาเฉพาะเพื่อให้แม้แต่ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก็สามารถเขียนได้โดยการรวมด้านโปรแกรมเนื้อหาและการเรียงลำดับตามเหตุผลของโปรแกรมเข้าไว้ด้วยกัน แต่ภาษาการเขียนโปรแกรมจะมีความสามารถในการทำงานและตัวเลือกที่น้อยกว่าระบบการเขียนโปรแกรม (authoring system)

AUTOEXEC.BAT

แฟ้มในดอสที่ใช้ชุดคำสั่งในการเริ่มต้นเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ ชื่อนี้ย่อมาจาก AUTOMATICALLY EXECUTE a BATCH of commands เป็นกลุ่มชุดคำสั่ง (batch file) ที่ทำงานโดยอัตโนมัติ ใช้เก็บคำสั่งหลายๆ คำสั่งเอาไว้เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยอัตโนมัติในทันทีที่เปิดใช้เครื่อง เช่น ถ้าในคอมพิวเตอร์ของเรามีรายการเลือกเพื่อให้เลือกใช้โปรแกรมต่างๆ เมื่อเปิดเครื่องขึ้นมาและเราต้องการให้เครื่องเปิดที่รายการเลือกนี้ทันทีที่ทดสอบตัวเองและปลุกเครื่อง (boot) เรียบร้อยแล้ว ให้พิมพ์คำว่า menu ใน autoexec.bat ทุกครั้งที่เปิดเครื่องขึ้นมาทำงานเครื่องจะเปิดมาที่หน้ารายการ เลือกนี้ให้ทันทีเพื่อให้เราสามารถเลือกรายการ โปรแกรมที่จะใช้งานได้โดยสะดวกรวดเร็ว ดู DOS ประกอบ

B.

back end เสริมหลัง

ส่วนของโปรแกรมที่ทำงานประมวลผลตามที่โปรแกรมได้รับการออกแบบมาให้เป็นผลสำเร็จในข่ายงานบริเวณเฉพาะที่ (LAN) ที่มีสถาปัตยกรรมแบบผู้รับ/ผู้ให้บริการอาจมีการเก็บโปรแกรมส่วนเสริมหลังอยู่ในเครื่องบริการเพิ่ม ในขณะที่โปรแกรมส่วนเสริมหน้าที่จะทำงานจัดการกับส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ในแต่ละสถานีงาน

background operations การปฏิบัติการส่วนหลัง

การให้คอมพิวเตอร์ปฏิบัติงานอย่างหนึ่งในโปรแกรมหนึ่งในขณะที่เรากำลังทำงานอยู่ในอีกโปรแกรมหนึ่ง เช่น ส่งเอกสารผ่านทางโมเด็มที่อยู่ในส่วนหลัง (background) ขณะที่เรากำลังวาดรูปอยู่ในโปรแกรม เพนต์ (Paint) ซึ่งเป็นส่วนหน้า (foreground) หรือการพิมพ์เอกสารลงกระดาษทางเครื่องพิมพ์ในส่วนหลัง ในขณะที่เรากำลังพิมพ์งานอยู่ในอีกแฟ้มหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหน้า เหล่านี้เป็นต้น การทำงาน ในลักษณะนี้เป็นการทำงานที่เรียกว่า ระบบปฏิบัติการหลายภารกิจ (multitasking operation system) คือ ทำงานหลายๆ อย่างในส่วนหน้าและส่วนหลังของจอภาพไปพร้อมๆ กัน ดู foreground operations เปรียบเทียบ

backup สำรอง, การสำรอง, ตัวสำรอง ใช้ได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. สำรอง, การสำรอง การคัดลอกเพิ่มเพื่อทำสำเนา ปกติแล้วจะเป็นการคัดลอกเพิ่มจากงานบันทึกแบบแข็งไปยังสื่อบันทึกอื่น เช่น แผ่นบันทึก หรือแถบบันทึก (tapes) ถ้าเพิ่มจริงเกิดความเสียหายขึ้นมาเมื่อใด เราสามารถนำข้อมูลในเพิ่มสำรองนี้มาใช้งานได้ทันที โปรแกรมใช้งานบางโปรแกรมจะมีการสำรองข้อมูลให้โดยอัตโนมัติในอีกเพิ่มหนึ่งต่างหากจากเพิ่มจริงที่เรากำลังทำงานอยู่ เพิ่มสำรองนี้จะมีนามสกุลหรือส่วนขยาย .BAK หรือ BK! และจะถูกเก็บไว้ในหน่วยขับและสารบบเดียวกับเพิ่มจริง
 2. ตัวสำรอง เครื่องคอมพิวเตอร์สำรอง เมื่อคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งเสียก็สามารถนำเครื่องสำรองมาใช้ได้ทันที
- bandwidth** ช่องกว้างสัญญาณ การวัดความถี่ของจำนวนข้อมูลที่สามารถไหลไปในช่องสัญญาณโดยใช้เป็นรอบต่อวินาที (hertz) หรือบิตต่อวินาที (bits per second)

batch file กลุ่มชุดคำสั่ง

กลุ่มชุดคำสั่งที่มีนามสกุลหรือชื่อขยาย .BAT ซึ่งบรรจุคำสั่งหลายๆ คำสั่งของคอสเอาไว้ด้วยกัน แล้วตั้งชื่อใหม่เพื่อความสะดวกในการใช้คำสั่งเหล่านั้น เช่น เราสามารถสร้างกลุ่มคำสั่งชื่อ WOM.BAT ที่สามารถจะเปลี่ยนไปยังสารบบของ วินโดวส์ (Windows directory) ได้โดยอัตโนมัติ แล้วใส่คำสั่งที่จำเป็นในการใช้งานวินโดวส์ ดังนี้ “CD\Windows Win” เมื่อจะใช้กลุ่มคำสั่งนี้ เราเพียงแต่พิมพ์ WOM ที่ตัวพร้อม (DOS prompt) และกดแป้นป้อนเข้า (Enter key) เท่านั้นก็ใช้งาน ได้ทันที benchmark เกณฑ์เปรียบเทียบสมรรถนะ, การวัดเปรียบเทียบสมรรถนะการวัดการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เนื่องจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องไม่ได้สร้างออกมาเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึง ต้องมีการวัดเพื่อทดสอบสมรรถนะการทำงานของคอมพิวเตอร์โดยการใช้โปรแกรมทดสอบเปรียบเทียบสมรรถนะ (benchmark test) เช่น การเขียนและอ่านข้อมูลในงานบันทึกแบบแข็งเพื่อตัดสินความเร็ว่าสามารถทำงานด้วยความเร็วที่ มิลลิวินาที เป็นต้น

beta, beta software ซอฟต์แวร์รุ่นเบตา

โปรแกรมใช้งานรุ่นทดลองเป็นรุ่นที่ 2 ต่อจากกรนอัลฟา (alpha) ที่ยังไม่พร้อมจะออกเผยแพร่แก่สาธารณชนที่เดิยวนัก แต่ บางบริษัทที่รับแรงต้องการนำออกมาวางตลาดอาจมีการนำโปรแกรมออกมาขายให้ชื่อใช้ได้ก่อนและให้ชื่อว่ารุ่น 1.0 (Version 1.0) คำ beta นี้ถ้าจะอ่านออกเสียงเป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้องแล้วควรอ่านว่า เบเดอ

binary ฐานสอง, ทวิภาค

ระบบเลขฐานสองที่ใช้เฉพาะเลข 0 และ 1 เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่จะเข้าใจการทำงานเพียง 2 สถานะคือ ปิด และ เปิด เราจึงใช้ระบบเลขฐานสองนี้เป็นตัวกำหนดการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ในการที่จะสามารถเข้าใจว่าเลข ฐานสองจะทำงานกับคอมพิวเตอร์ได้อย่างไรนั้น เราต้องเข้าใจเกี่ยวกับ บิต (bit) และ ไบต์ (byte) เสียก่อน บิตจะเก็บค่า ของเลขฐานสองไว้ คือ 0 = ปิด และ 1 = เปิด 8 บิตจะเท่ากับข้อมูล 1 ไบต์ ตัวอย่างเช่น 01000001 เป็น 1 ไบต์ของตัว อักษร A เมื่อใด ก็ตามที่เรากดแป้นบนแผงแป้นอักขระเพื่อพิมพ์ตัว A ไบต์จะเคลื่อนที่ไปยังคอมพิวเตอร์ เพิ่มเลขฐาน สอง (binary file) ซึ่งเป็นโปรแกรมเพิ่มที่บรรจุข้อมูลของบิตและไบต์จะบอกคอมพิวเตอร์ว่าควรจะทำางานได้อย่างไร

bit บิต

ย่อมาจาก Binary Digit หน่วยข้อมูลที่เล็กที่สุดในระบบคอมพิวเตอร์ มีค่าข้อมูลเป็นตัวเลขระบบฐานสอง คือ 0

และ 1 บิต มักใช้เป็นหน่วยวัดความสามารถของไมโครโพรเซสเซอร์ในการประมวลผลข้อมูล เช่น 16 บิต หรือ 32 บิต เป็นต้น 4 บิต เท่ากับ 1 นิบเบิล(nibble) และ 8 บิต เท่ากับ 1 ไบต์การที่จะเข้าใจบิตได้ดีเราควรทำความรู้จักกับไบต์เสียก่อน 1 ไบต์เป็นกลุ่มของ 8 บิตและจะใช้แทนตัวอักษรหรือตัวเลข ด้วยเลข 0 ถึง 9 ตัวอย่างเช่น ไบต์ 01000001 คืออักษร A เลข 0 หรือ 1 ในไบต์ก็คือ 1 บิต ซึ่งแสดงถึงสถานะ 1 ใน 2 สถานะ คือ 0 = ปิด และ 1 = เปิด การรวมของตัวเลข 0 และ 1 ในลักษณะต่างๆ ให้เป็นชุด 8 ตัวจะแทนข้อมูลทั้งหมดใน คอมพิวเตอร์ส่วนมากแล้วเรามักจะไม่กล่าวถึงบิตและนิบเบิลมากนัก แต่เรามักจะกล่าวถึงไบต์ เช่น กิโลไบต์ เมกะไบต์ หรือจิกะไบต์ เป็นส่วนมากทั้งสิ้น

Boolean Search การค้นหาแบบบูลีน

วิธีการค้นหาข้อมูลโดยใช้ค่าตรรกะของ ถูก และ ผิด และใช้หลักพีชคณิตและเลขระบบฐานสองด้วยการใช้ AND, OR และ NOT ร่วมกับการหาข้อมูลแบบปกติ วิธีการนี้ตั้งชื่อให้เป็นเกียรติแก่นักคณิตศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อจอร์จ บูล (George Boole)

boot ปลุกเครื่อง

การเริ่มใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และบรรจระบบปฏิบัติการ (เช่น ดอส) จากงานบันทึก เมื่อเราเริ่มเปิดเครื่อง คอมพิวเตอร์จะอ่านคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการทำงานโดยอัตโนมัติ การปลุกเครื่องนี้ได้รับมาจากความคิดที่ว่า วิธีการที่จะให้คอมพิวเตอร์เริ่มต้นการทำงานก็คือ เตะด้วยรอนท์ทำนองอย่างที่พวกเคาบอยใส่โน้ตเองการปลุกเครื่องมีอยู่ 2 ลักษณะ ในเริ่มแรกเมื่อเปิดสวิทซ์เครื่องแล้ว เครื่องจะมีการทดสอบตัวเอง (power on self-test : POST) ของเครื่อง ซึ่งการทดสอบตัวเองนี้เป็นสิ่งที่รวมอยู่ในหน่วยความจำอ่านอย่างเดียว (ROM) ของเครื่องคอมพิวเตอร์ การเปิดสวิทซ์เครื่องในลักษณะนี้เรียกว่า ปลุกเครื่องเย็น (cold boot) เนื่องจากเครื่องยังไม่ได้ทำงานจึงเย็น แต่หลังจากทำงานไปแล้วและเครื่องเกิดขัดข้องหรือเกิดสิ่งผิดปกติในโปรแกรม เราต้องปลุกเครื่องอีกครั้งหนึ่ง (reboot) โดยการกดปุ่มตั้งใหม่ (Reset) หรือเป็น Ctrl+Alt+Del เพื่อปลุกเครื่องในลักษณะ ปลุกเครื่องอุ่น(warm boot)

branch กิ่ง, แดกกิ่ง, แยกสาขา, แยก (ทาง) ใช้ได้ 3 ความหมาย ดังนี้

1. การแยกไปทำงานยังจุดที่ต้องการตามคำสั่งในโปรแกรม เช่น GO TO ตามปกติแล้วในโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะมีเส้นรหัสเพื่อบอกคอมพิวเตอร์ให้แยกทางไปยังส่วนอื่นของโปรแกรม ซึ่งจะเป็นการทำงานย่อย เช่น โปรแกรมอาจสั่ง ให้แยกทางไปพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์แล้วกลับมาทำงานในส่วนหลักของโปรแกรมอีก เป็นต้น
2. ในความหมายของสื่อหลายแบบ (multimedia) หมายถึง การกระโดดจากภาพเหตุการณ์หนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่ง หรือภาพจากเครื่องเล่นจานวีดิทัศน์ที่ฉายบนจอภาพที่ได้จากการเลือกของผู้ชมโดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเหตุการณ์
3. สารบบย่อยมากกว่าหนึ่งสารบบที่ตั้งอยู่ภายในสารบบใหญ่ สารบบที่แตกกิ่งนี้อาจจะแสดงให้เห็นหรือซ่อนอยู่ก็ได้แล้วแต่ความต้องการของเรา

bridge บริดจ์

อุปกรณ์ในข่ายงานบริเวณเฉพาะที่ (LAN) ที่ทำให้ข่ายงาน 2 ข่ายงานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ ถึงแม้ว่าข่ายงานทั้งสองนั้นจะมีลักษณะรูปทรงเรขาคณิตที่แตกต่างกันหรือใช้กฎเกณฑ์การสื่อสารที่ต่างกันก็ตาม

buffer ที่พัก (ข้อมูล), บัฟเฟอร์

ที่พกข้อมูลชั่วคราวเพื่อส่งข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ไปยังอุปกรณ์อื่นๆหรือส่งข้อมูลจากอุปกรณ์อื่นมายังคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เนื่องจากในบางครั้งอัตราความเร็วในการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆ กับหน่วยประมวลผลกลางของคอมพิวเตอร์จะมีอัตราไม่เท่ากัน คอมพิวเตอร์จึงจำเป็นต้องมีหน่วยความจำสำรอง เพื่อเก็บพักข้อมูลไว้ก่อนชั่วคราวโดยเก็บไว้ในบัฟเฟอร์นี้ เมื่อมีการโอนข้อมูลจากเครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่งก็จะทำให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่องได้ ตัวอย่างของบัฟเฟอร์ที่เห็นได้ชัดอย่างหนึ่งคือ บัฟเฟอร์ของเครื่องพิมพ์ เมื่อใดที่เรามีการพิมพ์เอกสาร โปรแกรมจะส่งข้อมูลที่จำเป็นในการพิมพ์ไปยังหน่วยความจำของเครื่องพิมพ์ซึ่งก็คือ ส่งไปยังบัฟเฟอร์ของเครื่องพิมพ์นั่นเอง เครื่องพิมพ์จะอ่านข้อมูลที่จำเป็นเหล่านี้ ถ้าเราคลิกการพิมพ์ จะสังเกตเห็นได้ว่าเครื่องพิมพ์จะยังคงพิมพ์อยู่ชั่วระยะเวลาสั้นๆ ครู่หนึ่งก่อนจะหยุดพิมพ์ ทั้งนี้เนื่องจากยังคงมีข้อมูลค้างอยู่ในบัฟเฟอร์นั่นเองเมื่อมีการใช้ซีดี-รอมในการเล่นในสื่อหลายแบบ ที่พกข้อมูลชั่วคราวของหน่วยขับเคลื่อนซีดี-รอมควรมีขนาดความจำตั้งแต่ 64-256 กิโลไบต์เพื่อเป็นที่เก็บข้อมูลที่อ่านจากแผ่นมารอไว้ให้คอมพิวเตอร์อ่านต่อไป

bug จุดบกพร่อง

คำนี้เริ่มมีขึ้นมาในทศวรรษ 1940S ในขณะที่คอมพิวเตอร์ยังเป็นการใช้หลอดกันอยู่ เมื่อมีแสงออกมาจากหลอดจะทำให้มีตัวแมลง(bugs) บินเข้ามาในเครื่องคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดการลัดวงจรและคอมพิวเตอร์ทำงานต่อไปไม่ได้ เมื่อช่างแก้ไข คอมพิวเตอร์เปิดฝาท่อเครื่องออกมาก็พบตัวแมลงเหล่านี้นอนตายอยู่ในเครื่องจึงอุทานว่า bugs ซึ่งหมายถึงว่าตัวแมลงเหล่านี้เองที่ทำให้เครื่องเสีย หลังจากนั้นแล้ว คำ bug จึงหมายถึง ความผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนภายในโปรแกรม หรือระบบทำให้โปรแกรมไม่สามารถทำงานได้ผลลัพธ์ตามความต้องการ นอกจากนี้ จุดบกพร่องนี้อาจเกิดจากความบกพร่องในตัวเครื่องคอมพิวเตอร์เองก็ได้

bus บัส

ทางเดินไฟฟ้าหรือตัวเชื่อมต่อซึ่งเปรียบได้กับถนนสำหรับรับส่งสัญญาณไฟฟ้าให้ไหลผ่านจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เช่น การนำสัญญาณระหว่างคอมพิวเตอร์กับหน่วยขับเคลื่อนโดยใช้สก็ตซี (SCSI) เป็นตัวเชื่อมต่อ ในระบบข้างงาน บัสจะหมายถึง สายเคเบิลที่เชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน เครื่องคอมพิวเตอร์จะมีบัสในการรับส่งข้อมูลอยู่ 3 ลักษณะได้แก่

1. บัสข้อมูล (data bus) สำหรับส่งข้อมูลระหว่างหน่วยความจำและไมโครโพรเซสเซอร์ แบ่งออกเป็นบัสข้อมูลภายนอก(external data bus) และบัสข้อมูลภายใน (internal data bus)
2. บัสเลขที่อยู่ (address bus) เพื่อระบุตำแหน่งของหน่วยความจำที่จะนำมาใช้
3. บัสควบคุม (control bus) สำหรับส่งสัญญาณควบคุมไปยังหน่วยต่างๆ

C.

cache แคช

เนื้อที่ในการเก็บ (storage area) ที่เก็บข้อมูลหรือคำสั่งของโปรแกรมที่ใช้บ่อยๆให้สามารถเรียกใช้งานได้อย่างรวดเร็ว แคชมีการพัฒนาการทำงานโดยการเก็บข้อมูลหรือคำสั่งไว้ในส่วนของหน่วยความจำที่เข้าถึงได้เร็วกว่าและโดยการออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพในการเพิ่มความเป็นไปได้ที่ว่าข้อมูลที่ต้องการใช้ต่อไปจะเก็บอยู่ในแคช คอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ๆ จะมี ชิพของหน่วยความจำแคชคิดค้นมาให้เสร็จ ดังจะเห็นในคำโฆษณาว่า Includes a 256K cache คู่ hardware cache และ imternal cache ประกอบ

capture จับภาพ, เก็บข้อความ, สร้างความต่อเนื่อง ใช้ได้ 3 ความหมาย ดังนี้

1. การใช้โปรแกรม เช่น แคปเจอร์ (Capture) หรือสแนปโพร (Snappro) ในการจับภาพที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอภาพเพื่อเก็บบันทึกลงในจานหรือแผ่นบันทึกในลักษณะแฟ้มกราฟิกเพื่อนำไปใช้ในทีอื่นต่อไป เช่น นำไปเป็นภาพประกอบ ข้อความในเอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น
2. ในการสื่อสารทางโมเด็ม หมายถึง ข้อความที่ปรากฏบนจอภาพและเก็บไว้ในแฟ้มเพื่อดูได้ภายหลัง
3. ในซอฟต์แวร์ข่ายงานเน็ตแวร์ (Network network) หมายถึง คำสั่งที่ใช้ในการสร้างความต่อเนื่องระหว่างจุดต่อ ออก LPT1 ของสถานีงานกับเครื่องพิมพ์ของข่ายงาน

card แผ่นวงจร

แผ่นหรือแผงวงจรไฟฟ้าที่เสียบอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ แผ่นนี้จะมีทางต่อเข้า/ออกมากกว่า 1 ทางเพื่อให้ต่ออุปกรณ์อื่นๆ เข้ากับคอมพิวเตอร์ได้ เช่น แผ่นวงจรถ่ายภาพ (video graphics card) จะเป็นแผ่นที่ให้เสียบจอภาพพิเศษในลักษณะจอภาพวิดีโอ (video screen) เพื่อใช้กับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ดู adapter ประกอบ

carpal-tunnel syndrome การบาดเจ็บตึงเครียด

การบาดเจ็บที่เกิดจากความเครียดประเภทหนึ่งที่ทำให้ข้อมือได้รับความบาดเจ็บ อาการนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อเรานั่งพิมพ์คอมพิวเตอร์ทั้งวัน การหลีกเลี่ยงจากอาการดังกล่าวทำได้โดยการหยุดพักการทำงาน เป็นระยะๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดู repetitive strain injury (RSI) ประกอบ

cell animation การทำให้เซลล์ภาพเคลื่อนไหว

เทคนิคในการทำภาพเคลื่อนไหวซึ่งภาพพื้นหลังจะอยู่ที่ในขณะที่ภาพต่างๆ ที่อยู่บนแผ่นใสเซลล์ลุดอยู่ถูกทำให้เคลื่อนที่โดยวางอยู่เหนือภาพพื้นหลัง การใช้เทคนิคการทำให้เซลล์ภาพเคลื่อนไหวจะทำให้สะดวกกว่าการวาดภาพพื้นหลังในการทำภาพเคลื่อนไหวสำหรับแต่ละเฟรมเป็นอันมาก โปรแกรมที่ใช้เทคนิคนี้ที่รู้จักกันดี ได้แก่ แม็กโครไมนด์ไดเรกเตอร์ (Macromind Director)

central processing unit (CPU) หน่วยประมวลผลกลาง (ซีพียู)

หน่วยเก็บที่อยู่ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นหน่วยสำคัญที่สุดเปรียบได้กับสมองของคอมพิวเตอร์ มีหน้าที่ควบคุมการทำงานของหน่วยต่างๆ ให้ทำงานประสานสอดคล้องกัน หน่วยประมวลผลกลางแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนโดยประกอบด้วยรวมกันอยู่บนชิปเล็กๆ เพียงชิ้นเดียว เรียกว่า ไมโครโพรเซสเซอร์ (microprocessor) ส่วนต่างๆ เหล่านี้ได้แก่

1. หน่วยเรจิสเตอร์ (register) ทำหน้าที่เก็บข้อมูลที่ส่งจากหน่วยความจำหลักและข้อมูลที่จะนำไปใช้ประมวลผล
2. หน่วยคำนวณและตรรกะ (arithmetic and logical unit : ALU) ทำหน้าที่ประมวลผลด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ และตรรกะ
3. หน่วยควบคุม (control unit) ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานทุกส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ส่วนรับข้อมูล ส่วนประมวลผลกลาง และส่วนแสดงผล ให้ทำงานสอดคล้องกัน

channel ช่อง, ช่องสัญญาณ, ช่องสื่อสาร ใช้ได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. ช่องสื่อสารข้อมูลระหว่างหน่วยรับข้อมูลและหน่วยแสดงผล หรือระหว่างหน่วยประมวลผลกลางกับอุปกรณ์ร่วมต่างๆ ที่ใช้กับคอมพิวเตอร์
2. ในความหมายของสื่อประสม (multimedia) หมายถึง ช่องสัญญาณเสียงสเตอริโอซ้ายและขวาของงานวิดีโอทัศน์ และงานคอมแพ็คต์

characters per second (cps) จำนวนอักขระต่อวินาที (ซีพีเอส)

หน่วยวัดความเร็วเป็นจำนวนอักขระใน 1 วินาทีของเครื่องพิมพ์แบบฉีดหมึก (inkjet printer), เครื่องพิมพ์แบบกระทบ (impact printer), เครื่องพิมพ์แบบจุด (dot-matrix printer) และรวมถึงโมเด็มด้วย (ถึงแม้โมเด็มจะใช้วัดเป็นบิตต่อวินาทีก็ตาม) เครื่องพิมพ์แบบจุดที่ใช้กันอยู่ปกติแล้วจะมีความเร็วอยู่ระหว่าง 50-800 อักขระต่อวินาที ถ้าเป็นการพิมพ์งานที่มีคุณภาพสูงเครื่องพิมพ์จะพิมพ์อยู่ประมาณ 120 อักขระต่อวินาที แต่ถ้าเป็นการพิมพ์แบบร่าง (draft mode) จะอยู่ที่ 240 อักขระต่อวินาที

client/server network ข่ายงานรับ/ให้บริการ

ข่ายงานซึ่งเพิ่มและโปรแกรมบางโปรแกรมมีการใช้ร่วมกันในระหว่างคอมพิวเตอร์ในข่ายงานนั้นซึ่งอยู่ในข่ายงานบริเวณเฉพาะที่ (LAN) แต่จะมีทรัพยากรบางอย่างที่จำกัดให้ใช้ได้เฉพาะกับเครื่องบริการเพิ่มข้อมูล (File Server) เท่านั้น ในขณะที่คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ไม่สามารถใช้ทรัพยากรที่จำกัดไว้นี้ได้

clock สัญญาณนาฬิกา

วงจรไฟฟ้าที่ก่อให้เกิดสัญญาณจังหวะเท่ากันอย่างสม่ำเสมอในอัตราความเร็วหลักล้านของเฮิร์ตซ์ สัญญาณจังหวะนี้จะใช้ในการควบคุมการไหลของข้อมูลให้สัมพันธ์กันโดยผ่านทางช่องสื่อสารภายในของคอมพิวเตอร์

cold boot เปิดเครื่อง, ปลุกเครื่องเย็น

การเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้ระบบปฏิบัติการที่อยู่ในจานบันทึกแบบแข็งของคอมพิวเตอร์ การเปิดเครื่องจะมี 2 ประเภท คือ ปลุกเครื่องเย็น (cold boot) และ ปลุกเครื่องอุ่น (warm boot) การเปิดเครื่องในลักษณะปลุกเครื่องเย็นจะใช้เมื่อเปิดสวิทช์เครื่องเป็นครั้งแรกเพื่อเริ่มทำงาน ที่เรียกเช่นนี้เนื่องจากเครื่องยังไม่ได้เปิดทำงานจึงยังเย็นอยู่ แต่ปลุกเครื่องอุ่นเป็นการใช้เมื่อทำงานไปแล้วและมีความผิดพลาดเกิดขึ้นแล้วและเราต้องการเริ่มต้นเปิดเครื่องใหม่โดยการใช่แป้น **Ctrl+Alt+Del** ร่วมกันโดยไม่ต้องใช้ปุ่มสวิทช์ปิด/เปิดของเครื่อง

command คำสั่งงาน

การสั่งให้คอมพิวเตอร์ปฏิบัติงานตามต้องการ เช่น การพิมพ์เพิ่ม หรือการคัดลอกข้อความ เป็นต้น เครื่องคอมพิวเตอร์จะรับคำสั่งจากผู้ใช้ที่ส่งทางหน่วยรับข้อมูล ได้แก่ แผงแป้นอักขระ ปากกาแสง เมาส์ หรือการสัมผัสหน้าจอภาพ ในโปรแกรมทำงานด้วยคำสั่งงาน (command-driven programs) เราต้องกดแป้นที่กำหนดไว้หรือพิมพ์คำสั่งเพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานตามที่สั่ง ในโปรแกรมทำงานด้วยรายการเลือก (menu-driven programs) จะใช้การเลือกคำสั่งจากรายการเลือกบนจอภาพ ในขณะที่มีการใช้เสียงโดยใช้เทคโนโลยีการดำเนินการตามเสียง (voice-actuation technology) ในการสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำงานตามที่พูด

communications protocol เกณฑ์วิธีการสื่อสาร

มาตรฐานที่ใช้ในการส่งผ่านข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ในข่ายงานหรือโดยการใช้ระบบโทรคมนาคม เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ร่วมอยู่ในการสื่อสารนี้จะต้องมีการจัดระบบอย่างเดียวกันและมีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่เหมือนกันเพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น เช่น เมื่อเราใช้โมเด็มในการเข้าถึงศูนย์รวมข่าว (BBS) หรือบริการสารสนเทศเชื่อมต่อตรง เช่น คอมพิวเตอร์ (CompuServe) เราต้องใช้กฎเกณฑ์การสื่อสารตามที่บริษัทซึ่งเป็นคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (host computer) จัดวางไว้เพื่อเป็นการจัดเตรียมเพื่อบอกคอมพิวเตอร์ว่าจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นอย่างไร ได้แก่ Baud rate ความเร็วที่โมเด็ม 2 เครื่องมีการส่งผ่านข้อมูลระหว่างกัน Parity ทดสอบสภาพของข้อมูลที่ส่งและรับ Data bits ระบุจำนวนบิต ของข้อมูลในการส่ง ปกติแล้วจะจัดที่ 8 Stop bits ระบุจำนวนบิตที่ใช้เป็นสัญญาณในการสิ้นสุดการส่งข้อมูล ปกติแล้วจะ จัดไว้ที่ 1 Duplex บอกคอมพิวเตอร์ว่าจะส่งและรับข้อมูลในเวลาเดียวกัน (full)หรือจะส่งหรือรับข้อมูลแต่ไม่ใช้ในเวลาเดียวกัน (half)ปกติจะจัดไว้ที่ full

Compact Disc (CD) แผ่นซีดี (ซีดี)

แผ่นพลาสติกกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.75 นิ้ว (12 เซนติเมตร) ที่บันทึกและอ่านข้อมูลด้วยแสงเลเซอร์ บันทึกข้อมูลด้วยสัญญาณดิจิทัลในรูปแบบซีแอลวี (CLV) แผ่นซีดีเป็นมาตรฐานที่พัฒนาาร่วมกันโดยบริษัทโซนี่ และบริษัทฟิลิปส์ มีการประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 1980 และจัดอยู่ในมาตรฐานเรดบุ๊ก (Red Book)

compatible เข้ากันได้, ใช้แทนกันได้, แบบเดียวกัน

ความสามารถของอุปกรณ์หรือระบบคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ที่ใช้ร่วมกันหรือใช้แทนกันได้ เช่น โปรแกรมที่สามารถใช้กับเครื่องอื่นต่างๆ ได้โดยไม่ต้องดัดแปลง หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ออกแบบ มาในลักษณะเดียวกับไอบีเอ็ม และสามารถ ใช้โปรแกรมและอุปกรณ์ร่วมต่างๆ ที่ไอบีเอ็มใช้ เรียกว่า คอมพิวเตอร์แบบเดียวกับไอบีเอ็ม พีซี (IBM PC-compatible computer) คลู clone และ IBM PC-compatible computer ประกอบ

Computer-Aided Instruction (CAI) การสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (ซีเอไอ)

หรือใช้อีกอย่างหนึ่งว่า Computer-Assisted Instruction การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์การเรียน (แต่ มิใช่เป็นครูผู้สอน) โดยการสร้าง โปรแกรมบทเรียนหรือจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านการศึกษาก็ได้เพื่อการเรียนในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การสอน การฝึกหัด สถานการณ์จำลอง เกม การค้นพบและการแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นการที่ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับ โปรแกรมที่เสนอบทเรียนในลักษณะของตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยที่ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาซึ่งเป็นสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนอง โปรแกรมจะประเมินการตอบ สนองของผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเสริมแรง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนสิ่งเร้าลำดับต่อไปจนจบบทเรียน

Computer-Aided Manufacturing (CAM) การผลิตใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (แแคม)

การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยอำนวยความสะดวกในการควบคุมเครื่องจักรและการผลิตในโรงงาน เช่น การควบคุมจำนวนสินค้า การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น รวมถึงการวางแผนการใช้วัสดุในการผลิตสินค้าด้วย

computer hacker เซียนคอมพิวเตอร์, นักเลงคอมพิวเตอร์

ผู้ที่ชอบเล่นคอมพิวเตอร์แบบคลั่งไคล้หรือเล่นคอมพิวเตอร์จนคิด ไม่อยากทำอะไรนอกจากนั่งอยู่หน้าคอมพิวเตอร์ นักเลงคอมพิวเตอร์จะมีหลายประเภท เช่น

- แบบสร้างสรรค์ ได้แก่ พวกที่ค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และพยายามสร้างสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ขึ้นมาใช้

- แบบนั้กเจาะ ได้แก่ พวกที่มีความรู้ด้านช่างงานเป็นอย่างดีและพยายามเจาะระบบรักษาความปลอดภัย แกะล็อก วางยา เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรในช่างงานได้
- แบบมืออาชีพ ได้แก่ พวกที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดีโดยอาจเป็นนักเขียน โปรแกรมหรือวิศวกร คอมพิวเตอร์ และชอบเขียนโปรแกรมใหม่ขึ้นมาเล่น

computer science วิทยาการคอมพิวเตอร์

สาขาวิชาด้านคอมพิวเตอร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำเครื่องคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์มาใช้งานและสั่งให้ทำงานตามทีผู้ใช้ ต้องการ เช่น การคำนวณ การวาดภาพ เป็นต้น

computer simulation สถานการณ์จำลองคอมพิวเตอร์

เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเรียนรู้กระบวนการในสถานการณ์จำลอง โดยมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทีสร้างสถานการณ์ให้ผู้ใช้เรียนมีการตัดสินใจว่าจะต้องมีการกระทำอย่างไรบ้างเมื่อพบเหตุการณ์ทีเกิดขึ้นแต่ละเหตุการณ์

CONFIG.SYS

แฟ้มทีรวมคำสั่งต่างๆ เพื่อบอกระบบปฏิบัติการว่าจะมีการทำงานอย่างไร เมื่อเราทำการเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการจะอ่านแฟ้ม CONFIG.SYS และทำงานตามคำสั่งต่างๆ คำสั่งเหล่านี้ อาจเป็นการบอกระบบว่าจะจัดการกับหน่วยความจำอย่างไร มีแฟ้มทีแฟ้มทีจะเปิดขึ้นในหนึ่งครั้ง และ โปรแกรมใดบ้างทีจะใช้ในการควบคุมอุปกรณ์ต่างๆ ทีใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์

configuration โครงแบบ

การเลือกเพื่จัดเตรียมระบบคอมพิวเตอร์หรือ โปรแกรมประยุกต์เพื่อให้ใช้งานได้ตามความต้องการของผู้ใช้ การจัด โครงแบบของระบบหรือ โปรแกรมอย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นสิ่งที่ยากลำบากอย่างหนึ่งของการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เช่น ในไมโครซอฟต์ วินโดวส์ 95 เราต้องจัด โครงแบบของ โปรแกรมเพื่อสามารถทีจะใช้โปรแกรมได้อย่างสมบูรณ์แบบ และ ใช้หน่วยความจำได้อย่างเต็มที่ในการทำงาน เมื่อจัด โครงแบบได้แล้ว โครงแบบนั้นจะถูกเก็บบันทึกอยู่ในแฟ้ม โครงแบบ เช่น WIN.INI หรือ AUTOEXEC.BAT

connectionless protocol เกณฑ์วิธีทีไม่มีการเชื่อมต่อ

มาตรฐานทีทำให้การส่งข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ ในช่างงานบริเวณกว้าง (WAN) เป็นไปได้โดยสะดวก โดยจะไม่มีคามพยายามในการทีจะตัดสินใจว่าคอมพิวเตอร์ทีรับนั้นอยู่ในสายเชื่อมตรง (on-line) หรือ มีความสามารถทีจะรับข้อมูลได้หรือไม่ สิ่งนี้เป็นกฎเกณฑ์รากฐานในช่างงานแบบการสวิตช์กลุ่ม ข้อมูล (packet-switching network) ดังเช่นอินเทอร์เน็ต ซึ่งหน่วยของข้อมูลจะถูกแบ่งออกเป็นบล็อก หรือกลุ่มข้อมูล (packet) เล็กๆ โดยทีในกลุ่มนี้จะมีข้อมูลบอกเลขทีของเครื่องรับปลายทางบรรจุอยู่ กฎเกณฑ์ทีไม่มีการเชื่อมต่อทีใช้ใน อินเทอร์เน็ต ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โพรโทคอล (Internet Protocol : IP) โดยจะเกี่ยวข้องเพียงแค่การแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่ม เล็กๆ สำหรับการส่ง และการรวบรวมกลุ่มข้อมูลเล็กๆ เข้าด้วยกันเมื่อรับเข้ามาแล้วเท่านั้น

context switching การสวิตช์สิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนจากโปรแกรมหนึ่งไปยังอีกโปรแกรมหนึ่งโดยไม่ต้องออกจากโปรแกรมเดิมก่อน โปรแกรมที่มีการให้บรรจุหลายๆ โปรแกรม (**multiple-loading program**) ในคราวเดียวกันจะมีลักษณะเป็นการสวิตซ์สิ่งแวดล้อม เมื่อมีการใช้ร่วมกับส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (**GUI**) และมีการใช้งานในลักษณะการตัดและปะข้อความหรือภาพ การสวิตซ์สิ่งแวดล้อมจะช่วยให้สามารถเคลื่อนย้ายข้อมูลจากโปรแกรมหนึ่งไปยังอีกโปรแกรมหนึ่งได้อย่างรวดเร็วอย่างไรก็ตาม การสวิตซ์สิ่งแวดล้อมจะไม่มีการทำงานเหมือนระบบหลายภารกิจ (**multitasking**) ในไมโครซอฟต์ วินโดวส์ 95 ที่เดิวนัก เนื่องจากถึงแม้ว่าโปรแกรมที่เปิดขึ้นมาหลายๆ โปรแกรมนั้น จะอยู่ในหน่วยความจำเข้าถึงโดยสุ่ม (**RAM**) ก็ตาม แต่ผู้ใช้จะสามารถทำงานได้เพียงครั้งละโปรแกรมเดียวเท่านั้น การสวิตซ์สิ่งแวดล้อมจะไม่มีทำให้โปรแกรมที่อยู่พื้นหลังสามารถทำงานได้ จะมีการให้เพียงผู้ใช้เปลี่ยนจากโปรแกรมหนึ่งไปยังอีกโปรแกรมหนึ่งได้ด้วยความเร็วเท่านั้น ในขณะที่ระบบหลายภารกิจจะเป็นการให้ผู้ใช้ทำงานได้ในโปรแกรมที่อยู่ส่วนหน้าและโปรแกรมที่อยู่ส่วนหลังก็ยังคงเปิดทำงานอยู่เช่นกัน ดู **multi-loading programs** ประกอบ

contiguous ต่อเนื่องกัน ใช้ได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. ความใกล้เคียง หรือการวางสิ่งหนึ่งต่อจากอีกสิ่งหนึ่ง เช่น ในโปรแกรมตารางทำการจะมีการเลือกกลุ่มของเซลล์ที่ต่อเนื่องกันหรือไม่ต่อเนื่อง (**noncontiguous**) กันก็ได้ เซลล์ที่อยู่ไม่ต่อเนื่องกันจะอยู่อย่างกระจัดกระจายในตาราง
2. ในความหมายของสื่อประสม หมายถึง การวางรูปแบบของส่วนวงบนแผ่นซีดี-รอมที่วางให้ส่วนวงแต่ละส่วนอยู่ติดกันบนร่องเดียว

conversion การแปลงผัน

กระบวนการในการแปลงเพิ่มจากรูปแบบหนึ่งไปเป็นอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อสามารถนำไปใช้ในโปรแกรมอื่นได้ เช่น เมื่อเราสร้างแฟ้มฯ หนึ่งขึ้นมาด้วยโปรแกรมหนึ่ง แฟ้มนั้นจะถูกเก็บบันทึกด้วยรหัสที่บอกให้โปรแกรมแสดงผลและพิมพ์อย่างไร ถ้าเรานำแฟ้มนั้นไปใช้ในอีกโปรแกรมหนึ่ง เราต้องแปลงแฟ้มนั้นเสียก่อนให้เป็นรูปแบบที่โปรแกรมนั้นเข้าใจ

coprocessor ตัวประมวล (ผล) ร่วม

ไมโครโพรเซสเซอร์ที่สนับสนุนหน่วยประมวลผลหลักที่ทำงานในกระบวนการเฉพาะบางอย่าง เช่น การคิดคำนวณหรือแสดงผลภาพบนจอภาพ ตัวประมวล (ผล) ร่วม ส่วนมากจะเป็นด้านเกี่ยวกับการคิดคำนวณ

cracker แครกเคอร์, นักทำลาย

ผู้ที่เล่นคอมพิวเตอร์เป็นงานอดิเรกที่ถูกห้ามในการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ในข่ายงาน เนื่องจากเป็นผู้ที่เข้าไปทำลายทรัพยากรต่างๆ และระบบจนระบบทำให้ผู้ใช้เข้าถึงระบบได้ลำบาก ในบางครั้งจะมี ผู้ใช้คำ **cracker** ในความหมายเดียวกับ **hacker** แต่ที่จริงแล้ว **hacker** จะมีความหมายแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงเนื่องจากเป็น พวกมีบทบาทสำคัญกว่ามากในคอมพิวเตอร์ ดู **computer hacker, hacker ethic** และ **security** ประกอบ

crash ชัดข้อง

ความล้มเหลวของระบบหรือโปรแกรมที่หยุดการทำงานอย่างผิดปกติ ปกติแล้วเราจะทราบว่าระบบเกิดขัดข้องเมื่อไม่สามารถใช้แผงแป้นอักขระหรือเมาส์ได้ เมื่อมีความขัดข้องเกิดขึ้น เราต้องเปิดเครื่องใหม่ด้วยวิธีการ ปลุกเครื่องเย็น (**cold boot**) คือใช้สวิตซ์ในการปิดและเปิดเครื่องขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่งนอกจากนี้ เรายังสามารถใช้คานี้กับงานบันทึกขัดข้อง (**disk crash**) หรือหัวอ่าน/บันทึกขัดข้อง (**head crash**) ได้ด้วย งาน บันทึกขัดข้องเกิดขึ้นเมื่อ

หัวอ่าน/บันทึกในหน่วยขับเคลื่อนหรือครูดวงบนจานบันทึกการเกิดจานบันทึกขัดข้องจะทำให้ข้อมูลในส่วนที่หัวอ่าน/บันทึก
ครูดวงบนจานบันทึกนั้นเสียหายไป

crosstalk สัญญาณแทรกข้าม (วงจร)

สัญญาณรบกวนที่เกิดจากสายเคเบิลอยู่ชิดติดกันมากเกินไป เราอาจได้ยินสัญญาณนี้หรือเสียงอื่นแทรกเข้ามาในขณะที่กำลัง
พูดโทรศัพท์ หรือสัญญาณที่เกิดขึ้นในการเล่นงานวิดีโอจะ เป็นเส้นสีขาวพาดขวางภาพอันเกิดจากการที่แสง เลเซอร์ไม่
โฟกัสบนผิวหน้าของแผ่นหรือเกิดจากความสกปรกบนแผ่น เป็นต้น

cryptography วิทยาการเข้ารหัสลับ

วิทยาการในการเข้ารหัสข้อความเพื่อมิให้ผู้ อื่นอ่านนอกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเท่านั้นที่จะสามารถอ่านข้อความนั้น ได้

cyberphobia อาการกลัวคอมพิวเตอร์, ไซเบอร์โฟเบีย

อาการกลัวคอมพิวเตอร์อย่างเกินความเป็นจริง นักจิตวิทยาเครก (Craig) และคณะได้สังเกตว่า รากฐานของความกลัว
คอมพิวเตอร์เกิดมาจากความเครียดที่บุคคลพยายามที่จะอยู่ร่วมในสังคมที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ ทางแก้ของความกลัวนี้
สามารถทำได้โดยนั่งลงเล่นกับคอมพิวเตอร์ หรือการช่วยพนักงานในบริษัทโดยการฝึกอบรมในการใช้คอมพิวเตอร์จน
สามารถใช้งานได้เป็นอย่างดีแล้ว

cyberporn ไซเบอร์พอร์น

การเสนอสิ่งโป๊เปลือยในอินเทอร์เน็ตซึ่งกำลังถูกพ่งเสียงว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะมีทั้งเด็ก
และผู้ใหญ่ จึงทำให้ไม่เป็นการสมควรที่เด็กๆ จะพบเห็นสิ่งอนาจารเหล่านี้

cyberspace ไซเบอร์สเปซ

จักรวาลหรือที่ว่างเสมือน (virtual space) ที่สร้างขึ้นโดยระบบคอมพิวเตอร์ ความหมายหนึ่งของ space
หมายถึง ช่องว่าง 3 มิติที่ไร้ขอบเขตที่ซึ่งวัตถุและเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นและมีทิศทางที่สัมพันธ์กัน ในศตวรรษที่ 20 นี้
ระบบคอมพิวเตอร์ได้ สร้างช่องว่างชนิดใหม่ขึ้นที่สอดคล้องกับคำ cyberspace (cyber เป็นคำเสริมหน้าที่
หมายถึงคอมพิวเตอร์)

D.

data ข้อมูล

ตัวอักษร ตัวเลข เสียง และภาพ ในรูปแบบที่สามารถนำเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ เมื่อข้อมูลถูกนำเข้าไปและเปลี่ยนเป็น
รูปแบบที่มีความหมาย เช่น เอกสารข้อความหรือรายงานแล้วจะเรียกว่า สารสนเทศ (information) ถึงแม้ว่าคำ
data จะเป็นคำพหูพจน์ ของคำ datum ในภาษาละติน ก็ตาม แต่เราก็มักใช้ data ทั้งในความหมายของเอกพจน์
และพหูพจน์

data bank คลังข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจำนวนมากเก็บไว้ในสื่อบันทึกข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการใช้งาน นอกจากนี้ ยังหมายถึง สถานที่หรือ
แหล่งเก็บข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลในรูปของสื่อบันทึกเก็บไว้เป็นจำนวนมาก ได้แก่ หน่วยคอมพิวเตอร์ของสถาบันต่างๆ

database ฐานข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้ทำให้เป็นระบบ และจัดให้เป็นฐานสำหรับการค้นคืนข้อมูล การสรุปผล และการตัดสินใจ การรวบรวมข้อมูลใดๆ ก็ตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้นนับว่าเป็นฐานข้อมูลทั้งสิ้นถึงแม้ว่าจะไม่ได้รวบรวมอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ตาม

defragmentation ความติดต่อกันของแฟ้ม

วิธีการที่แฟ้มบนจานบันทึกแบบแข็งถูกเขียนลงบนจานบันทึกโดยที่ส่วนของแฟ้มแต่ละแฟ้มเรียงติดต่อกัน ผลลัพธ์ที่ได้คือจานบันทึกจะทำงานเร็วขึ้น **75%** ระหว่างปฏิบัติการค้นคืน เหตุที่ต้องมีการทำให้แฟ้มมีการบันทึกที่เรียงติดต่อกันเนื่องจากในขณะที่เราลบหรือบันทึกแฟ้มนั้น แฟ้มจะถูกเก็บบันทึกลงอย่างกระจัดกระจายในส่วนต่างๆ ของจาน เมื่อหน่วยขับจานบันทึกจะอ่านแฟ้มหัวอ่าน/บันทึกต้องทำการเคลื่อนที่ไปในส่วนต่างๆ ของจานบันทึกเพื่อค้นหาส่วนของแฟ้มที่อยู่ห่างกันเป็นเหตุให้มีการทำงานช้าลง ถ้ามีการจัดเรียงแฟ้มให้ติดต่อกันในลักษณะความติดต่อกันของแฟ้ม แล้วจะช่วยให้การค้นคืนแฟ้มเป็นไปได้โดยสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นกว่าเดิม ดู **fragmentation** เปรียบเทียบ

delete ลบทิ้ง, ลบออก, ลบ

การลบข้อความหรือภาพออกจากหน้าเอกสาร หรือการลบแฟ้มออกจากจานบันทึก

device อุปกรณ์

ส่วนประกอบของเครื่อง (**hardware component**) หรืออุปกรณ์รอบข้างต่างๆ เช่น เครื่องพิมพ์ โมเด็ม จอภาพ หรือเมาส์ ที่สามารถรับหรือส่งข้อมูลได้ อุปกรณ์บางอย่างต้องใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะร่วมด้วย เรียกว่า โปรแกรมขับอุปกรณ์ (**device drivers**)

dialup access การเข้าถึงโดยต่อหมายเลข

วิธีการเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่งหรือกับข่ายงาน เช่น อินเทอร์เน็ต โดยการใช้โมเด็ม การเชื่อมโยงนี้จะเป็นการใช้อินเทอร์เน็ต โดยผ่านผู้จัดหารบริการ (**service provider**) และจะทำให้คอมพิวเตอร์ของเราเป็นเครื่องปลายทางระยะไกล (**remote terminal**) ของคอมพิวเตอร์ของ ผู้จัดหารบริการ ผู้จัดหารบริการอินเทอร์เน็ตจะขายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตให้กับผู้ใช้ ซึ่งจะเป็นการประหยัดและเป็น ประโยชน์มาก แต่ผู้ใช้จะไม่สามารถใช้โปรแกรมด้านกราฟิกได้ เนื่องจากเป็นการใช้ในระบบยูนิคซ์ ดู **dialup IP** ประกอบ

dialup IP เกณฑ์วิธีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยต่อหมายเลข

วิธีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยตรงโดยผ่านทางโมเด็มและสายโทรศัพท์ ในการใช้การเข้าถึงตามกฎเกณฑ์นี้เราต้องติดตั้งตัวขับอุปกรณ์แบบจุดต่อจุด (**PPP**) หรือแบบอนุกรม (**SLIP**) เพื่อทำงานร่วมกับซอฟต์แวร์ของกฎเกณฑ์ควบคุมการส่งผ่านตามมาตรฐานอินเทอร์เน็ต (**TCP/IP**) ด้วย และต้องมีโปรแกรมด้านกราฟิกเช่น เนตสเคป นาวิกเทอร์ (**Netscape Navigator**) เพื่อเลือกอ่านเว็ลด์ไวด์เว็บและไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในระบบวินโดวส์

directory สารบบ

ดรหรณิรายชื่อที่เราสามารถให้แสดงชื่อแฟ้มที่เก็บอยู่ในจานบันทึก หรือเพียงบางส่วนของจานบันทึก เนื่องจากจานบันทึกมีขนาดใหญ่และสามารถเก็บบันทึกแฟ้มได้เป็นจำนวนพันๆ แฟ้ม เราจึงจำเป็นต้องเก็บแฟ้มที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละสารบบ

ในงานบันทึกนั้น ลองเปรียบเทียบงานบันทึกว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะต่างๆ หลายลักษณะ ลักษณะแต่ละลักษณะจะเป็นเหมือนสารบบสำหรับเก็บแฟ้มที่อยู่ในตู้บันทึก เช่น สารบบโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด เพื่อเก็บแฟ้มเอกสารที่สร้างด้วยโปรแกรมนี้ทั้งหมดรวมอยู่ในสารบบนี้ เป็นต้น

disk cache ดิสก์แคช

ส่วนของงานบันทึกแบบแข็งที่สงวนเนื้อที่ไว้สำหรับเก็บเอกสารจากเวปไซด์เวปที่เราเพิ่งเข้าถึงในการเลือกอ่านในเวป เมื่อเราเข้าไปยังหน้าเหล่านี้อีกครั้งหนึ่ง การเลือกอ่านจะตรวจสอบในขั้นแรกกับเครื่องบริการเพื่อดูว่าเอกสารเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น การเลือกอ่านก็จะค้นคืนเอกสารเหล่านี้จากดิสก์แคชแทนที่จะไปค้นคืนในข่ายงาน เป็นผลทำให้การค้นคืน ทำได้อย่างรวดเร็วกว่ากันมาก

domain เขต

เขตในเลขที่อยู่ของอินเทอร์เน็ต ระดับความสำคัญของเขตจะดูจากขวาไปซ้าย เขตขวาสุดซึ่งอยู่ หลังสุดของเลขที่อยู่จะเป็นเขตระดับสูงสุด (top-level domain) ซึ่งจะครอบคลุมชื่อทางซ้าย เขตขวาสุดจะบอกถึงระดับประเทศ และเขตซ้ายสุดจะบอกชื่อเครื่อง โดยแต่ละเขตจะมีจุด (.) แบ่งระดับชื่อเขต ตัวอย่างเช่น

chulkn.chula.ac.th

th ชื่อเขตระดับสูงสุดซึ่งเป็นชื่อประเทศไทย

ac ระดับรองลงมา หมายถึง สถาบันการศึกษา (academy)

chula ชื่อหน่วยงาน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

chulkn ชื่อเครื่องซึ่งอยู่ในเขตระดับต่ำสุดและเป็นชื่อเฉพาะ

อย่างไรก็ตาม ในประเทศสหรัฐอเมริกา เขตระดับสูงสุดมักจะเป็นประเภทขององค์กรด้านต่างๆ ได้แก่ เขต ความหมาย

.com การพาณิชย์ (commercial)

.edu การศึกษา (educational)

.gov รัฐบาล (government)

.mil การทหาร (military)

.org องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (non-profit organization)

.net ข่ายงาน (network)

แต่ภายนอกสหรัฐอเมริกานั้น เขตในระดับสูงที่สุดจะเป็นชื่อของประเทศ เช่น ประเทศไทย .th ประเทศแคนาดา .ca เป็นต้น

domain name ชื่อเขต

ชื่อซึ่งระบุที่อยู่ของคอมพิวเตอร์ (host) ที่เชื่อมโยงในอินเทอร์เน็ตโดยเป็นชื่อสมบูรณ์ของที่ตั้งของอินเทอร์เน็ตนั้นอันประกอบด้วย ชื่อของคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต (host name) เขตย่อย (subdomain) และเขตระดับสูงสุด (domain) โดยสิ่งเหล่านี้จะแยกจากกันโดยใช้จุด (dots) ตัวอย่างเช่น

watt.seas.virginia.edu เมื่ออ่านจากซ้ายไปขวาจะเป็นการอ่านจากชื่อเฉพาะซึ่งเป็นชื่อเขตระดับต่ำสุดไปยังเขตในระดับสูงสุด คือ watt เป็นชื่อเฉพาะของคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เครื่องนี้เป็นเครื่องหนึ่งในจำนวน 600 เครื่องของมินิคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการอยู่ใน seas คือคณะวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (School of Engineering and Applied Science) ณ มหาวิทยาลัยแห่งเวอร์จิเนีย (University of

Virginia) และในส่วนท้ายของชื่อเขตนี้เป็นเขตในระดับสูงสุด คือ edu ซึ่งรวมวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยทั้งหมดทั่วสหรัฐอเมริกาอยู่ในเขตนี้ ดู Domain Name System ประกอบ

domain name address เลขที่อยู่ชื่อเขต

เลขที่อยู่ของอินเทอร์เน็ตที่ประกอบด้วยชื่อของคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต(host name) เขตย่อย(subdomain) และเขตระดับสูงสุด(domain) ซึ่งตรงข้ามกับเลขที่อยู่ของ IP (IP address) ที่มีเฉพาะตัวเลขเท่านั้น เลขที่อยู่ชื่อของเขตนี้เรียกอย่างเต็มๆ ว่า fully qualified domain name ดู domain และ domain name ประกอบ

Domain Name Service (DNS) บริการชื่อเขต (ดีเอ็นเอส)

โปรแกรมที่อยู่ในอินเทอร์เน็ตโดยเชื่อมต่อกับระบบคอมพิวเตอร์ (เรียกว่า DNS server) และจัดหาตัวแปลอัตโนมัติระหว่างชื่อของเขตกับเลขที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต เช่น watt.seas.virginia.edu เป็นชื่อเขต และ 128.143.7.186 เป็นเลขที่อยู่ของชื่อเขตนี้ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากชื่อเขตนั่นเป็นชื่อที่มนุษย์เข้าใจได้แต่เครื่องไม่เข้าใจ เมื่อระบุชื่อเขตแล้ว บริการชื่อเขตจะแปลชื่อภาษาอังกฤษนั้นให้เป็นเลขที่อยู่ตามกฎเกณฑ์ของอินเทอร์เน็ตอีกทีหนึ่งเพื่อให้เครื่องเข้าใจ

DOS ระบบปฏิบัติการแบบใช้งาน (ดอส)

ย่อมาจาก disk operation system เป็นระบบปฏิบัติการที่บันทึกอยู่ในจานบันทึก และใช้ควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อเราเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ไอบีเอ็มหรือเครื่องแบบเดียวกับไอบีเอ็ม (IBM-compatible) ด้วยคอสขึ้นมาทำงาน ดอสจะบรรจุตัวเองและมีข้อความเกี่ยวกับส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น เช่น หน่วยจับงานบันทึก หน่วยประมวลผลกลาง แผงแป้นอักขระ ดอสจะบอกคอมพิวเตอร์ว่าจะมีการประมวลผลและแสดงผลลัพธ์อย่างไร และมีหน้าที่ควบคุมการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานบันทึก เช่น การทำสำเนาบนงานบันทึก การคัดลอกข้อมูลจากงานบันทึกลง แผ่นบันทึก และการจัดระบบชื่อแฟ้ม เป็นต้น ดอสมีอยู่หลายระบบและตั้งชื่อตามบริษัทผู้ผลิต เช่น เอ็มเอส-ดอส (MS- DOS) เป็นของบริษัทไมโครซอฟต์ และพีซี-ดอส (PC-DOS) เป็นของบริษัทไอบีเอ็ม เป็นต้น ดู MS-DOS และ operating system ประกอบ

dumb terminal เครื่องปลายทางใบ้

เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ส่วนกลางโดยมีเพียงจอภาพและแผงแป้นอักขระแต่ไม่มีหน่วยประมวลผลกลางของตนเอง เมื่อเครื่องปลายทางใบ้มีการรับข้อมูลแล้วจะส่งข้อมูลนั้นไปประมวลผลที่คอมพิวเตอร์ส่วนกลาง เมื่อได้ผลลัพธ์แล้วคอมพิวเตอร์ส่วนกลางจะส่งผลลัพธ์นั้นกลับมายังเครื่องปลายทางใบ้เพื่อแสดงผลต่อไป

dump เท (ข้อมูล), ข้อมูลเทออก

การถ่ายโอนความจำของคอมพิวเตอร์ไปยังเครื่องพิมพ์หรือหน่วยเก็บข้อมูลในจานบันทึก นักเขียนโปรแกรมจะใช้การเทความจำในขณะที่ทำการแก้ไขจุดบกพร่องของโปรแกรมเพื่อให้เห็นอย่างแน่ชัดว่าคอมพิวเตอร์กำลังทำอะไรอยู่ในขณะที่มีการเทความจำหรือข้อมูลนี้เกิดขึ้น

dynamic random-access memory (DRAM) หน่วยความจำเข้าถึง

โดยสุ่มแบบพลวัต (ดีแรม) ชิพของหน่วยความจำเข้าถึงโดยสุ่ม (RAM chip) ที่ใช้หน่วยเก็บประจุสำหรับเก็บประจุไฟฟ้า เนื่องจากหน่วยเก็บประจุมักจะสูญเสียประจุไฟฟ้าได้ง่าย ชิพดีแรมจึงต้องมีการอัดกระแสไฟฟ้าอยู่เสมอ ชิพดีแรมมักใช้ในแผงวงจรตัวปรับต่อภาพที่ราคาถูกเพื่อเก็บภาพเอาไว้ ดู static random-access memory (SRAM) ประกอบ

E.

Ebook (electronic book) อีบุ๊ก, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สิ่งพิมพ์ที่ได้รับการแปลงลงบนสื่อบันทึกด้วยระบบดิจิทัล เช่น ซีดี-รอม หรือหนังสือที่พิมพ์ลงบนสื่อบันทึกด้วยระบบดิจิทัลแทนที่จะพิมพ์ลงบนกระดาษเหมือนสิ่งพิมพ์ธรรมดา เช่น นิตยสารนาutilus (Nautilus) ที่ผลิตออกมาด้วยการบันทึกบทความ ภาพและเสียงลงบนซีดี-รอมและส่งให้สมาชิกตามบ้านเช่นเดียวกับนิตยสารทั่วไป

echo สะท้อน

การแสดงคำสั่งให้เห็นบนจอภาพว่าคอมพิวเตอร์กำลังทำงานอะไรอยู่ เนื่องจากการทำงานในคอสมอสเราสามารถสร้างกลุ่มชุดคำสั่ง (batch file) ให้บรรจุชุดคำสั่งของคอสมอสไว้หลายๆ คำสั่งด้วยกัน เมื่อเราทำงานในแฟ้ม คอสมอสจะอ่านคำสั่งเหล่านั้นและปฏิบัติตามคำสั่งที่เขียนไว้ ในขณะที่อ่านคำสั่งนั้นคอสมอสจะแสดงคำสั่งให้เห็นบนจอภาพด้วยเพื่อสะท้อนการทำงานให้ทราบเราสามารถระบุให้คอสมอสแสดงคำสั่งเหล่านั้นบนจอภาพได้ด้วยการพิมพ์ Echo off เป็นคำสั่งแรกในกลุ่มชุดคำสั่ง นอกจากนี้ เรายังสามารถให้มีข้อความแสดงบนจอภาพโดยพิมพ์ Echo ตามด้วยข้อความที่ต้องการที่จะให้ปรากฏขึ้นด้วยได้ เช่น Echo Leave my computer alone!

edutainment ศึกษาบันเทิง

โปรแกรมประยุกต์ที่ออกแบบมาเพื่อเสนอเรื่องราวในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แต่อยู่ในรูปแบบของเกมที่ให้ทั้งความบันเทิงและความท้าทายเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเสมือนว่ามีได้กำลังเรียนอยู่ โปรแกรมเหล่านี้จะมีทั้งภาพกราฟิกเคลื่อนไหว ภาพวีดิทัศน์ และเสียง ทำให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจไม่เบื่อหน่าย โปรแกรมประเภทนี้โปรแกรมหนึ่งที่ขายดีมาเป็นเวลานาน ได้แก่ ไมโครซอฟต์ ฟ্লাइट ซิมูเลเตอร์ (Microsoft Flight Simulator) ที่หลายๆ คนซื้อมาใช้เล่นเป็นเกม แต่โรงเรียนฝึกการบินใช้ในการสอนการบินในสถานการณ์จำลอง และที่นิยมและรู้จักกันแพร่หลายมากอีก โปรแกรมหนึ่ง ได้แก่ ชุดเกมคาร์เมน แซนด์เอโก (Carmen Sandiego) ซึ่งเป็นเรื่องราวของนักสืบที่ฝึกการสังเกตและช่วย การเรียนรู้ภูมิศาสตร์ในประเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

electronic mail address ที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

ชุดอักขระที่ระบุเฉพาะเจาะจงถึงตำแหน่งที่อยู่ของผู้ไปรษณีย์ของบุคคลในการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ในอินเทอร์เน็ตจะประกอบด้วยชื่อของบุคคล เช่น mkidanan และตามด้วยสัญลักษณ์ @ และชื่อของเซต เช่น mkidanan@netserv.chula.ac.th หมายถึง mkidanan ชื่อของผู้ใช้ (User ID)netserv ชื่อเครื่อง (host) ที่เราติดต่อไปซึ่งเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดต่อกับอินเทอร์เน็ต chula.ac.th ชื่อเซต โดยแยกย่อยได้ดังนี้ chula จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ac สถาบันการศึกษา th ประเทศไทย

electronic publishing การพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์

กระบวนการส่งข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้กระดาษ หลายๆ คนอาจใช้คำนี้ในความหมาย เดียวกับการจัดพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์แบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์และพิมพ์ลงกระดาษแทนการตัดปะเช่นแต่ก่อนอย่างไรก็ตาม การพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์ จะมีความหมายถึงการส่งข้อมูลไปยังผู้รับทางอิเล็กทรอนิกส์โดยตรงทีเดียว เช่น การส่งข่าวทางศูนย์รวมข่าวในบริการสารสนเทศเชื่อมต่อตรง การใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานฝึกอบรม และฐานข้อมูลที่ บรรจุลงซีดี-รอม เหล่านี้เป็นต้น

emoticon สัญลักษณ์อารมณ์

ตัวอักษรแอสกีที่นำมาประกอบกันเป็นสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์เพื่อพิมพ์ลงในข้อความเป็นการใช้แทนอารมณ์และความรู้สึกของผู้ส่งข่าวสารในไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และกลุ่มอภิปราย ผู้อ่านข้อความควรต้องทราบและแปลความหมายสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้กันอย่างถูกต้องเพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดระหว่างกัน (สัญลักษณ์มาจากคำ **emotion+icon** และลงหมუნ ด้านข้างจะเห็นเป็นรูปหน้าคนแสดงอารมณ์ต่างๆ ดู **ASCII art** ประกอบ

encryption การเข้ารหัสลับ

กระบวนการในการเข้ารหัสเพิ่มหรือเปลี่ยนสลับข้อความโดยใช้กุญแจเข้ารหัสเพื่อให้ข้อความปรากฏในรูปแบบของขยะบนหน้าจอภาพทำให้อ่านไม่เข้าใจหรืออ่านไม่ออก ผู้ที่จะอ่านข้อความที่เข้ารหัสลับได้ต้องมีกุญแจไขรหัส เรียกว่า **encryption key** เพื่อถอดรหัสจึงจะอ่านข้อความนั้น ได้ การเข้ารหัสลับเป็นการป้องกันมิให้ผู้อื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลนั้นไปใช้ได้

environment สภาพแวดล้อม, สิ่งแวดล้อม ใช้ได้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. การจัดสภาพเพื่อให้เราสามารถใช้อุปกรณ์ของเราได้ เช่น ในระบบปฏิบัติการของแมกคินทอชและไมโครซอฟต์วินโดวส์ จะจัดให้มีสภาพที่เป็นกราฟิกเพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้อุปกรณ์โดยการเลือกสัญลักษณ์ (icons) ต่างๆ แทน การพิมพ์คำสั่งเป็นตัวอักษร ทั้งนี้เนื่องจากระบบปฏิบัติการดังกล่าวใช้วิธีการทำงานในลักษณะส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (GUI) เพื่อความสะดวกในการทำงานและมีการแบ่งจอภาพออกเป็นช่องที่เรียกว่า หน้าต่าง (windows) ด้วย
2. ส่วนของหน่วยความจำที่คอยใช้ในการเก็บข้อมูลของระบบ เช่น ข้อความสั่งทางเดินสารบบ (path statement) และตัวพร้อม (DOS prompt) เป็นต้น

ergonomics การยศาสตร์

การศึกษาและปฏิบัติในการออกแบบอุปกรณ์และเฟอร์นิเจอร์เพื่อให้สอดคล้องและได้สัดส่วนกับกายวิภาค ของมนุษย์ รวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ด้วยเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างสบาย ถูกสุขลักษณะ และได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เช่น การออกแบบโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้งานประจำวัน การศึกษาว่าจะนั่งในลักษณะอย่างไรจึงจะทำงานกับคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ดังนี้ เป็นต้น

ที่มา : <http://www.nukul.ac.th/it/index.html>